

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

N^o

52.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 28-го Июня — 1835 — Wilno. Piątek. 28-go Czerwca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна 27-го Июня.

Въ прошедшій Вторникъ 25-го ч. с. м., высоко торжественный день рожденія Его Императорскаго Величества, Государя Императора НИКОЛАЯ I-го, празднуемъ былъ въ нашемъ городѣ, слѣдующимъ образомъ:

Въ 10 часовъ утра, на Дворцовой площади былъ разводъ. Его Сіятельство Г. Военный Губернаторъ, поздравлялъ находящіяся въ строю войска всерадостнѣйшимъ днемъ рожденія Его Величества, Отца Отечества; громкое ура было единодушнымъ отвѣтомъ мужественныхъ сердецъ воиновъ.

Послѣ развода Его Сіятельство Г. Военный Губернаторъ отправился въ Церковь Первокласнаго Св. Духова Монастыря, куда собрались также все Военные и Гражданскіе Чиновники, Градской Голова съ Членами Думы, Магистрата, Цеховыми, и большимъ стеченіемъ жителей всякаго званія, — для слушанія Божественной литургіи, которую совершалъ соборомъ Его Высокопреподобіе Настоятель сего Монастыря Архимандритъ Платонъ, а по окончаніи оной произнесъ приличное сему торжеству, трогательное слово. За тѣмъ отправлено молебствіе съ провозглашеніемъ многолѣтія Государю Императору и всему Августѣйшему Дому; причемъ сдѣлано съ Виленскихъ укрѣпленій 101 пушечный выстрѣлъ. — Во всѣхъ церквахъ прочихъ исповѣданій совершено также молебствіе.

Послѣ литургіи Г-нъ Военный Губернаторъ принималъ во Дворцѣ поздравленія отъ Духовенства, Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и знатнѣйшихъ помѣщиковъ, — кои въ 4 часа приглашены къ Его Сіятельству и угощены великолѣпнымъ обѣдомъ.

Въ 8-мъ часовъ по полудни Его Сіятельство Г. Военный Губернаторъ отправился на Антоколь, въ садъ именуемый Сапѣжинскимъ, гдѣ при съѣздѣ почетнѣйшихъ особъ обоюго пола и многочисленномъ стеченіи народа сожженъ былъ прекрасно составленный фейерверкъ. Когда горѣло вензловое изображеніе Имени Августѣйшаго Государя Императора, громогласное и продолжительное ура, огласило воздухъ и повторилось въ окрестностяхъ. — Городъ и садъ были иллюминированы.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno, 27 Czerwca.

W zeszły wtorek, dnia 25 t. m., Rocznica Wysokich Narodzin NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI NIKOŁAJA Igo, z uroczystością święconą była w naszym mieście, następującym sposobem:

Zrana o godzinie 10tej, na placu pałacowym odbyła się parada zmiany straży, na której Jaśnie Oświecony Xiążę Jegomość Wojenny Gubernator pozdrawiał uszykowane woyska dniem Narodzin NAYJAŚNIEJSZEGO PANIA, Oycza Ojczyzny; — grzmiące ура jednogłośnie było odpowiedzią serc mężnych wojowników.

Po paradzie Xiążę Jegomość Wojenny Gubernator udał się do Cerkwi Monastéru 1szej klasy Sgo Ducha, gdzie zebrali się także byli wszyscy Urzędnicy Woyskowi i Cywilni, tudzież Prezydent miasta z Radą, Magistratem i Cechami, oraz wielkie zgromadzenie mieszkańców różnego stanu, — dla słuchania Mszy Stey, którą pontyfikalnie celebrował JW. Archimandryta i Kawaler Platon, Przełożony tego Klasztoru, a po jej skończeniu miał stosowną poruszającą mowę. Potém odprawione były modły z podniesieniem głosu w pieńiu o wiele lat Cesarzowi Jegomości i NAYJAŚNIEJSZEMU Jego Domowi, wśród wystrzałów 101 razy z dział twierdzy Wileńskiej. — We wszystkich kościołach innych wyznań odprawily się także dziękczynne modły.

Po nabożeństwie Xiążę Jegomość Wojenny Gubernator w pałacu przyjmował składane powinszowania Duchowieństwa, Woyskowych i Cywilnych Urzędników i przedniejszych Obywateli, którzy na godzinę 4tą zaproszeni byli do Xięcia Jegomości i przyjęci wspianiałym obiadem.

O godzinie 8mej z południa, Xiążę Jegomość Wojenny Gubernator udał się na Antokol do ogrodu, nazywanego Posapieżyńskim, gdzie się znajdował wielki zjazd znakomitszych Osób płci obojey i wielkie zgromadzenie ludu. Ogród był oświecony i spalono fajerwerk, z pięknych sztuk złożony. Gdy zajaśniała Cyfra NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI, huczne i długo trwające ура! napełniło powietrze i rozległo się po okolicach. — Domy miasta i ogród były oświecone.

Указы Правительствующаго Сената.

Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, о обращеніи вычетовъ изъ жалованья Учителей приходскихъ училищъ въ составъ особаго капитала, при Министерствѣ Народнаго Просвѣщенія составляемаго. Приказали: Поелику послѣ воспослѣдованія указа Правительствующаго Сената 16 Іюля 1834 года о томъ, чтобы вычеты изъ жалованья, производимаго Чиновникамъ изъ городскихъ суммъ, обращать въ городской доходъ для составленія пенсіоннаго капитала, состоялось Высочайшее утвержденное въ 4 день Февраля сего года мнѣніе Государственнаго Совѣта, коимъ постановлено: предметъ пособія приходскимъ Учителямъ оставить, впредь до умертвѣнія, въ настоящемъ его положеніи, т. е. не передавая въ Министерство Финансовъ составившагося въ Министерствѣ Народнаго Просвѣщенія пенсіоннаго капитала и продолжая усиливать оный принятыми способами, предоставить Министру, по существующему уже правилу, производить на счетъ сего капитала, по мѣрѣ возможности, единовременныя пособія въ видѣ награды отличными Учителямъ приходскихъ училищъ и остающимся по смерти ихъ семействамъ, по назначенію Попечителей Учебныхъ Округовъ: то за симъ вышеказанный указъ Правительствующаго Сената 16 Іюля 1834 года на Учителей приходскихъ училищъ, содержимыхъ отъ Градскихъ Обществъ, не распространяется; производимый же изъ ихъ жалованья вычетъ долженъ быть обрачемъ не въ городской доходъ, но въ составъ особаго капитала при Министерствѣ Народнаго Просвѣщенія. (Мая 31-го дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, въ 14 день Мая сего года, Высочайше повелѣть соизволилъ: врачей, при пансіонахъ Гимназій состоящихъ, считать въ дѣйствительной Государственной службѣ. (Іюня 6 дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, что Государю Императору благоугодно было утвердить въ 10 день Августа 1835 года предварительно разсмотрѣнное въ Комитетѣ Гг. Министровъ Положеніе объ учрежденіи Общества Акціонеровъ для установленія постоянныхъ сношеній между Одессою и Константинополемъ посредствомъ пароходовъ, съ нѣкоторыми къ оному особыми дополненіями. Получивъ отъ Г. Новороссійскаго и Бессарабскаго Генераль-Губернатора увѣдомленіе, что означенное Общество уже открыто, онъ Г. Министръ Финансовъ представилъ въ Правительствующій Сенатъ, для распубликованія, списки съ вышеупомянутаго Положенія и послѣдовавшаго къ оному дополненія. (Іюня 7-го дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— Въ Именномъ Его Императорскаго Величества Высочайшемъ указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 10-й день сего Мая, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено: „Для вышшаго огражденія твердости актовъ, на биржахъ совершаемыхъ, въ слѣдствіе представленія Министра Финансовъ, Государственнымъ Совѣтомъ одобреннаго, Повелѣваемъ: 1) Какъ маклерскія биржевыя записки, такъ и вообще, составляемыя биржевыми маклерами торговыя сдѣлки по товарамъ, писать впредь на гербовой бумагѣ, употребляя къ сему, по неудобству формата прочихъ разборовъ, установленную собственно для негоціантовъ, съ слѣдующимъ раздѣленіемъ по суммѣ: отъ одного до пяти тысячъ рублей—на пятидесяти копѣчной, отъ пяти тысячъ одного до десяти тысячъ—на рублевой, отъ десяти тысячъ одного до двадцати тысячъ—на двухъ-рублевой, а отъ двадцати тысячъ одного и выше—на трехъ рублевой. 2) Выдаваемыя биржевыми маклерами краткія записки по фрахтамъ, заключающія въ себѣ только общее число вѣса корабельнаго груза, а не сумму отправленнаго товара, писать на означенной же гербовой бумагѣ пятидесяти копѣчнаго клейма. 3) Маклерскія сдѣлки и записки по траттамъ и ремессамъ на иностранныя мѣста и внутренніе города писать на обыкновенной простой бумагѣ, согласно 1942 статьи Свода учрежденій торговыхъ (Т. XI).“

— Государь Императоръ, по представленію Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что и по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 14 день Мая сего года Высочайше повелѣть соизволилъ: Медицинскимъ и Фармацевтическимъ чинамъ, какъ служащимъ, такъ и неслужащимъ, при отправленіи ихъ, для прекращенія заразительныхъ и повальныхъ болѣзней въ той Губерніи, гдѣ они служатъ или на жительство

Указы Рѣдзгзгего Сената.

Рѣдзгзг Сенатъ слушали представленіе П. Министра Народнаго Оsvіеценія, względem обрѣченія потраченъ зъ пѣцы Наuczycieli szkół parafialnych dla składu osobnego kapitału, przy Ministerstwie Narodowego Osvіeценія zbieranego. Rozkazali: Ponieważ po nastaniu ukazu Rѣdзгзг Сенату 16 Lipca 1834 roku o tѣm, ażeby потраченіе zъ пѣцы, wydawaney Urzędnikom zъ summъ mieskich, obracać wъ dochódъ mieski dla złożeńia pensyynego kapitału, nastąpiła NAWYŻEY utwierdzona wъ dniu 4 Lutego tego roku Opinia Rady Państwa, przezъ którą postanowiono: przedmiotъ pomocy Nauczycielomъ parafialnymъ zostawić do późniejszey uwagi, wъ teraźniejszymъ jego stanie. t. j.: nie przenosząc do Ministeriumъ Skarbu zgromadzonego wъ Ministeriumъ Narodowego Osvіeценія pensyynego kapitału i nie przestając go powiększać przyjętymi sposobami, zostawić Ministrowi, podługъ бѣдзгзгего jużъ prawidła, opłacać na rachunekъ tego kapitału wъ miarę możności, jednorazowe wspomоżenia wъ sposobie nagrodъ dla odznaczającychъ się Nauczycieli szkół parafialnych i pozostałymъ po ichъ śmierci familiomъ, podługъ wyznaczenia Kuratorówъ Wydziałówъ Szkolnychъ: a zъ tѣmъ wyżej rzeczony ukazъ Rѣdзгзг Сенату 16 Lipca 1834 roku, na Nauczycieli szkół parafialnych, utrzymywanychъ przezъ Mieskie Gromady, nie rozciąga się; czyniące się zъ ichъ пѣцы потраченіе powinno byдъ obracać, nie na mieski dochódъ, ale na złożeńia osobnego kapitału przy Ministeriumъ Narodowego Osvіeценія. (31 Maja 1835 roku. Zъ 1go Departamentu.)

— Cesarzъ Jegomości, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, skutkiemъ представленія P. Ministra Narodowego Osvіeценія, wъ dniu 14 Maja tego roku, NAWYŻEY rozkazać raczył: Medykówъ przy Pensyonachъ Gimnazjy znajdującychъ się, uważać wъ rzeczywistej służbie Państwa. (6 Czerwca 1835 roku. Zъ 1go Departamentu.)

— Rѣdзгзг Сенатъ słuchałъ представленія P. Ministra Skarbu, iżъ Cesarzowi Jegomości podobało się utwierdzić wъ dniu 10 Sierpnia 1833 roku poprzedniczo rozpatrzone wъ Komitecie Postanowienie o założeniu Towarzystwa Akcyonaryuszówъ dla zaprowadzenia stałej komunikacyi między Odessą a Konstantynopolemъ, przezъ pośrednictwo statkówъ parowychъ, zъ niejakimъ do tego postanowienia osobnymъ dopełnieniemъ. Otrzymawszy od P. Noworossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora uwiadomienie, że pomienione Towarzystwo jużъ jestъ otworzone, tenъ P. Ministerъ Skarbu przedstawiłъ do Rѣdзгзг Сенату, dla opublikowania, kopie wyżej wspomnionego Postanowienia i zasłższychъ wъ niemъ dodatkówъ. (7 Czerwca 1835 roku. Zъ 1go Departamentu.)

— Wъ Imiennymъ Jego Cesarzskiegъ Mości NAWYŻEY ukazie, danymъ Rѣdзгзг Сенатовi wъ dniu 10 teraźniejszego Maja, zъ własnoręcznymъ Jego Cesarzskiegъ Mości podpisemъ, wyrażono: „Dla większego zapewnienia ważności aktówъ, zawieranychъ na giełdachъ, na skutekъ представленія Ministra Skarbu, przezъ Radę Państwa za dobre uznanego, Rozkazujemy: 1) Jakъ meklerskie биржовые записки, takъ i wъ powszechności sporządzane przezъ биржовыхъ meklerówъ handlowe tranzakta na towary, pisać odtądъ na papierze herbowymъ, używającъ do tego, dla niewygody formatu innychъ gatunkówъ, ustanowiony właściwie dla negoциantówъ, zъ następнымъ podziałemъ podługъ summy: odъ jednego do pięciu tysięcy rubli — na pięćdziesiątъ kopieykowymi, odъ pięciu tysięcy jednego do dziesięciu tysięcy — na rublowymъ, odъ dziesięciu tysięcy jednego do dwadzieści tysięcy — na dwurublowymъ, a odъ dwadzieści tysięcy jednego i wyżej — na trzyrublowymъ. 2) Wydające się przezъ биржовыхъ meklerówъ krótkie noty frachtowe, zawierające wъ sobie ogólną tylko liczbę wagі ładunku okręgowego, a nie summę wysłanego towaru, pisać takъże na wymienionymъ papierze pięćdziesiątkopieykowego stępla. 3) Meklerskie tranzakta i записки na tratty i remessy na miejsca zagraniczne i krajowe miasta pisać na zwyczajnymъ prostymъ papierze, podługъ 1942 artykułu Połączenia urzędzeń handlowychъ (Т. XI).“

— Cesarzъ Jegomości, po przedstawieniu P. Ministra Spraw Wewnętrznychъ i po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, wъ dniu 14 Maja teraźniejszego roku NAWYŻEY rozkazać raczył: Medycznychъ i Farmaceutycznychъ Urzędnikówъ, takъ бѣдзгзгыхъ, jako i nieбѣдзгзгыхъ wъ służbie, przy ichъ wysyłaniu, dla zatamowania zaraźliwychъ i powalnychъ choróbъ wъ tej Gubernii, gdzie oni znajdują się na służbie, albo są zamieszkali, wyda-

находится, выдавать, сверхъ жалованья, только одинъ прогонный деньги; а на подъемъ и содержаніе отпускать имъ только въ такомъ случаѣ, когда они командируются въ другія Губерніи. Но что касается до Медицинскихъ и Фармацевтическихъ чиновъ, кои находятся на службѣ или на жительство въ Архангельской и Сибирскихъ Губерніяхъ, то въ уваженіе обширности сихъ Губерній и затрудненія Врачамъ въ содержаніи себя во время командировокъ, выдавать во всякомъ случаѣ, сверхъ прогонныхъ, подъемныхъ и суточныхъ денегъ, на основаніи 85 статьи Свода Законовъ Тома 13 Уставовъ Врачебныхъ. (Юня 8 дня 1835 года. По 1-му Департаменту.)

— По указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ, слушавъ предложеніе Г. Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, въ коемъ написано: Высочайше утвержденнымъ 20-го Октября 1834 года мнѣніемъ Государственнаго Совѣта, состоявшимся о Чиновникѣ 6 класса Сахаровѣ, постановлено, что награда чинами при отставкахъ вообще не иначе можетъ быть допущена, какъ по засвидѣтельствованію Начальства о ревностной и безпорочной службѣ чиновниковъ, хотя бы чины сии были и тѣ самыя, кои при прежнихъ отставкахъ уже были даны и токмо при новомъ вступленіи въ службу сложены; почему онъ Г. Министръ Юстиціи предлагаетъ Правительствующему Сенату, не благоудно ли оному будетъ сдѣлать общее распоряженіе о объявленіи повсемѣстно, чтобы чиновники съ просьбами своими объ увольненіи вовсе отъ службы, съ награжденіемъ ихъ слѣдующими чинами, на основаніи изъясненнаго мнѣнія Государственнаго Совѣта, обращались къ своимъ Начальствамъ, отъ усмотрѣнія коихъ и будетъ уже зависѣть представленіе Правительствующему Сенату. Приказали: Какъ въ 20 день Октября 1834 года состоялось Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, коимъ постановлено, что награда чинами при отставкахъ вообще зависить отъ засвидѣльствованія Начальства о ревностной и безпорочной службѣ, и безъ оного допущена быть не можетъ, хотя бы чины сии были и тѣ самыя, кои при прежнихъ отставкахъ уже были даны и токмо при новомъ вступленіи въ службу сложены: то дабы на будущее время чиновники съ просьбами своими объ увольненіи вовсе отъ службы съ награжденіемъ ихъ слѣдующими чинами обращались не въ Правительствующій Сенатъ, а къ тѣмъ Начальствамъ, въ ведомствѣ коихъ въ послѣднее время продолжали служеніе, отъ усмотрѣнія коихъ и будетъ уже зависѣть представленіе Правительствующему Сенату; для свѣдѣнія и должнаго въ потребномъ случаѣ исполненія, дать знать указами Гг. Министрамъ, Военнымъ Генераламъ Губернаторамъ, Военнымъ Губернаторамъ, управляющимъ Гражданскою частію, Генераламъ Губернаторамъ, Гражданскимъ Губернаторамъ и Градоначальникамъ, Губернскимъ и Областнымъ Правленіямъ, Правительствамъ, Войсковымъ Канцеляріямъ и Присутственнымъ мѣстамъ; а въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ Департаменты Правительствующаго Сената и Общія оныя Собранія сообщить въ дѣвѣніи. Юня 8 дня 1835 года. (По Герольди.) (С. В.)

— Нижнетагильскихъ Горныхъ Гг. Демидовыхъ заводовъ, Механикъ Ефимъ Черепановъ, извѣстный въ Уральскихъ промыслахъ множествомъ полезныхъ заводскихъ машинъ, имъ устроенныхъ, занялся въ послѣднее время дѣломъ паровыхъ машинъ. Имѣвъ случай быть въ Англіи въ 1821 году, онъ вскоре послѣ того построилъ двѣ паровыя машины обыкновеннаго давленія, силою противъ 30 и 40 лошадей. Машины его успѣшно дѣйствуютъ при извѣстномъ мѣдномъ рудникѣ Нижнетагильскаго завода, гдѣ оныя употреблены для непрерывнаго отливанія воды, сильный притокъ имѣющей, изъ глубины 43 сажень. Послѣ того устроена имъ еще одна паровая машина, силою въ 40 лошадей, въ заводахъ наслѣдницъ Расторгуева.

По ходатайству Главнаго Начальника заводовъ хребта Уральского, Черепановъ Всемилоушійше награжденъ серебряною медалью.

Сынъ означеннаго Черепанова, находясь всегда при отцѣ, также какъ и онъ, пристрастился къ Механикѣ, и въ особенности къ дѣлу паровыхъ машинъ. Для развитія его способностей и въ поощреніе службы, доставленъ ему случай быть въ Англіи, въ прошломъ 1833 году, гдѣ онъ, въ кратковременное свое пребываніе, при тщательномъ вниманіи ко всему, до горнаго дѣла относящемуся, особенно выикалъ въ устройство сухопутныхъ пароходовъ, и не смотря на предстоящія ему затрудненія, какъ по незнанію языка, такъ и по невозможности видѣть внутреннее

ваѣ, oprócz płacy, same tylko prohonne pieniądze; a na podjem i utrzymanie wydawać im tylko w takimъ zdarzeniu, kiedy są komenderowani do innych Guberniy. A co się tyczy Medycznych i Farmaceutycznych Urzędników, którzy zostają w służbie, albo są zamieszkaleni w Guberniach Archangelskiej i Sybirskich, ze względu na rozległość tych Guberniy i trudność dla Medyków w utrzymaniu się w czasie komenderówek, wydawać w każdymъ zdarzeniu, prócz prohonów, pieniądze podjemne i dyetowe, na podstawie 85 artykułu Połączenia Praw Tomu 13 Ustaw Medycznych. (8 Czerwca 1835 roku. Z 1go Departamentu.)

— Wedle nkaзу Jego Cfsarskiey Mości, Rządzący Senat, wysłuchawszy przełożenie P. Ministra Sprawiedliwości, Rady Taynego i Kawalera Dymitra Wasilewicz Daszkowa, w którym wyrażono: NAYWYŻEJ utwierdzoną 20 Października 1834 roku opinią Rady Państwa, nastąpiła o Urzędniku 6tey klasy Sacharowie, postanowiono, że nagrodzenie rangami przy odstawkach w powszechności nie inaczej może być dopuszczonem, jak po zaświadczeniu Zwierzchności o gorliwej i nieskazitelnej służbie Urzędników, chociażby rangi te były też same, które przy dawniejszych odstawkach były już dane, a tylko przy nowem weyściu do służby złożone; zaczęmъ P. Minister Sprawiedliwości przekłada Rządzącemu Senatowi, azali nie podoba mu się uczynić powszechne rozporządzenie względem ogłoszenia po wszystkichъ mieyscach, ażeby Urzędnicy z prośbami swojemi o uwolnienie zupełne ze służby, z nagrodzeniem ich następniemi rangami, na podstawie przywiedzioney opinii Rady Państwa, udawali się do swoich Zwierzchności, od których też uwagi będzie już zależało przedstawienie Rządzącemu Senatowi. Rozkazali: Ponieważ w dniu 20 Października 1834 roku nastąpiła NAYWYŻEJ utwierdzona opinia Rady Państwa, przez którą postanowiono, że nagradzanie rangami przy odstawkach w ogólności zależy od zaświadczenia Zwierzchności o gorliwej i nieskazitelnej służbie, i bez niego dopuszczone być nie może, chociażby rangi te były nawet też same, które przy pierwszych odstawkach były już dane i tylko przy nowem weyściu do służby zdjęte: przeto, ażeby na czas przyszły Urzędnicy z prośbami swemi o zupełne uwolnienie ze służby z nagrodą ich następniemi rangami udawali się, nie do Rządzącego Senatu, ale do tych Zwierzchności, w wiedzy których w ostatnimъ czasie odbywali służbę, od uwagi też których będzie już zależało przedstawienie Rządzącemu Senatowi; dla wiadomości i powinnoego w potrzebnemъ zdarzeniu wypętnienia, dadź wiedzieć przez ukazy PP. Ministrom, Wojennymъ Jenerał-Gubernatorom, Wojennymъ Gubernatorom, zarządzającymъ cywilnemi sprawami, Jenerał-Gubernatorom, Gubernatoromъ Cywilnymъ i Naczelnikomъ miast, Gubernialnymъ i Obwodowymъ Rządomъ, Władzomъ Woyskowymъ Kancellaryomъ i Sądowymъ mieyscomъ; a do Nayswiętszego Rządzącego Synodu i do wszystkichъ Departamentowъ Rządzącego Senatu i ogólnychъ ichъ Zebrań przestać uwiadomienia. Dnia 8 Czerwca 1835 roku (z Heroldyi). (G. S.)

— Joachim Czerepanow, Mechanikъ Niżnietahilskichъ Górnichъ PP. Demidowichъ fabryk, znajomy w okolicachъ kopalni Uralskichъ z urządzenia możłiwa użytecznychъ fabrycznychъ machin, w ostatnichъ czasachъ zajął się parowemi machinami. Zdarzyło się mu bydź w Anglii w 1821 roku; rychło potemъ wystawiłъ dwie machiny parowe zwyczajnego ciśnienia, siły 30 i 40 koni. Machiny jego skutecznie działają w znanychъ miedzianychъ kopalniachъ fabryki Niżnietahilskiej, gdzie są one użyte do nieustannego wylewania wody, mocny napływъ mającey, z głębokości 43 sążni. Potemъ urządziłъ onъ jeszcze jedną machinę, siły 40 koni, w fabrykachъ sukcesorokъ Rastorgujewa.

Za staraniemъ Główney Zwierzchności fabrykъ paśma Uralskiego, Czerepanowъ Nayłaskawiey udarowany medalemъ srebrnymъ.

Syn tego Czerepanowa, zostającъ terazъ przy oycu, równie jak i onъ zamiłowałъ Mechanikę, a szczególniey parowe machiny. Dla rozwinienia jego zdolności i dla zachęcenia służby, nastręczona mu została sposobność bydź w Anglii, w zeszłymъ 1833 roku, gdzie on, w krótkimъ pobycie swoimъ, pilnie przykładającъ się do wszystkiego tego, co się do górnictwa odnosi, szczególniey starałъ się poznać parowe machiny lądowe, i pomimo wydarzającychъ się trudności, już to z nieznaności języka, już z niemożności widzenia wewnętrznego składu machin, w działaniu będącychъ, potrafiłъ, za powrotemъ do

Pomiędzy żołnierzami załogi tutejszej okazał się skorbut bardzo zjadliwy: przeszło 300 ludzi jest tą słabością dotkniętych. Przyczyną jej powstania, ma być ciągle jednostajność pokarmu.

— О созваніи Трансильванскаго Сейма совершенно умолкли; полагаютъ, что онъ будетъ собранъ осенью.

— Лагерь подъ Брюномъ, какъ о семъ прежде было извѣщено, не будетъ; впрочемъ подтверждается, что вмѣсто сего, будутъ назначены обыкновенные военные маневры, въ Италіи. Императоръ въ будущемъ году намѣренъ посѣтить Италіанскія страны и короноваться въ Медіоланѣ, какъ Ломбардско-Венеціанскій Король; а послѣ сего онъ будетъ короноваться, какъ Императоръ Австрійскій; такъ по крайней мѣрѣ разглашаютъ. Императрица въ семъ еще году будетъ короноваться Венгерскою Королевою.

— Турецкій Посланникъ при Лондонскомъ Дворѣ, *Намизъ-Паша*, пробывъ здѣсь нѣсколько дней отправился въ дальнѣйшій путь къ Константинополю. Извѣстіе, будто бы Турецкій флотъ не въ Триполь, но въ другое мѣсто назначенъ, не подтверждается. (G. C.)

Краковъ, 11-го Іюня.

Здѣшній Университетъ большую потерю. 11-го ч. с. м. скончался здѣсь Профессоръ Библиографіи и Библиотечаръ Университетской Библиотеки, одинъ изъ первыхъ Польскихъ Литераторовъ *Георгій Самуиль Бантке*.

— Отправленные въ Вѣну Депутаты здѣшняго города, *Г. Галлеръ* и Графъ *Скорупка*, коммъ поручено изъяснить Императору *Фердинанду*, какъ Покровителю нашему, чувствіе сожалѣнія по поводу кончины Императора *Франца*, а вмѣстѣ и желаніе, дабы Его Величество и впредь не лишалъ покровительства сію Республику, на днѣхъ возвратились въ Краковъ. (G. C.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 16-го Іюня.

Въ прошедшій Четвергъ, Индѣйскій Князь, *Джа-мусединъ*, посѣтилъ Короля въ Виндзорскомъ Дворцѣ, а вечеромъ съ Королемъ обѣдалъ. На другой день возвратился онъ въ Лондонъ.

— *Morning Chronicle* увѣряетъ, что Англійскій Кабинетъ, узнавъ о перемѣнахъ происшедшихъ въ Лиссабонѣ, и причину, по коей новое учреждено Министертво, послалъ тотчасъ курьера къ Маршалу *Салданья* съ объявленіемъ, что въ случаѣ предположеннаго бракосочетанія Королевы съ Герцогомъ *Немурскимъ*, Англія прекратитъ высылать св. распоряженіе къ Португаліи; Королева можетъ сдѣлать своему мнѣнію, но тогда ни въ какомъ случаѣ она не должна ожидать помощи отъ Англіи. Сего же вечера, Маршалъ *Салданья* извѣстилъ Лорда *Говарда де Валдена*, что предположенное бракосочетаніе совершенно оставлено.

— 250 Мигуэлистовъ, ушедшихъ изъ Острововъ Зеленаго Мыса, снабженные деньгами и оружіемъ, прибыли къ острову Св. Томы на лодкѣ ими взятой. У нихъ тотчасъ отобрано оружіе и начато надъ ними слѣдствіе.

— Производимое слѣдствіе, по поводу происшествій и волненій въ Вольфергампмонѣ, уже кончено. Убѣдились, что ни мирные судьи, ни войско, не заслуживаютъ порицанія; все зло происходитъ отъ недостаточной системы, оставляющей большіе города безъ полицейской власти, и сему должно помочь, какъ можно скорѣе.

17-го Іюня.

Герцогъ *Леопольдъ* Сицилійскій и Графъ *Матушевизъ* третьяго дня прибыли сюда изъ Парижа.

— Правительство объявило, что земледѣльцы переселяющіеся въ Австралію, вмѣсто нынѣшней ссуды по 20 ф. стер., будутъ получать оную даромъ. (G. C.)

Франція.

Парижъ, 12-го Іюня.

Въ письмѣ изъ Лиссабона отъ 27-го Мая, увѣряютъ, что составъ новаго Министертва, имѣть связь съ предположеннымъ вновь бракосочетаніемъ Королевы. Преступные Члены Кабинета, всѣ противились замужеству ея съ Герцогомъ *Немурскимъ*, вторымъ сыномъ Фравцузскаго Короля, на сторонѣ коего составила весьма сильная партія, поддерживаемая почетною Дамой Марграфинею *Фикальо*, и ея шуриномъ *Дон-Том. де-Малло*. Не смотря на удовольствіе, сдѣланное публикѣ новымъ выборомъ Членовъ Кабинета, нѣкоторые не безъ основанія полагаютъ, что новые Министры не долго удержатся.

— Князь *Терсейра*, остался Военачальникомъ Португальской арміи.

— О званіи сейму Сидмигородскаго, уцѣлѣло вполне; сдѣлаютъ, и въ осени згромадзены бѣдзіе.

— Оhoz pod Brynem nie będzie miał tego roku miejsca, jak o tém nieco dawniey doniesiono; potwierdza się jednakże, że natomiast będą przedsięwzięte zwykłe ćwiczenia wojskowe we Włoszech. Cesarz ma zamiar zwiedzić w roku przyszłym włoskie krainy i koronować się w Medyolanie, jako Król Lombardzko-Wenecki. Poźniey będzie się podobno koronował także jako Cesarz Austriacki; tak przynajmniej głoszą. Cesarzowa ma się jeszcze tego roku koronować na Królowę Węgierską.

— Posel Turecki przy Dworze Londyńskim, *Namih-Pasza*, zabawiwszy tu dni kilka, udał się wczoraj w dalszą drogę do Stambułu. Wiadomość, jakoby flota turecka inne przeznaczenie, nie Trypol, miała, nie potwierdza się. (G. C.)

Kraków, dnia 14 Czerwca.

Uniwersytet nasz wielką poniósł stratę. Dnia 11 b. m. umarł tu Professor bibliografii i bibliotekarz Uniwersyteckiej biblioteki, *Jerzy Samuel Bantke*, jeden z pierwszych literatów Polski.

— Wystąpi do Wiednia Deputowani miasta tutejszego, *P. Haller* i *Hrabia Skorupka*, którzy mieli polecenie złożenia Cesarzowi *Ferdynandowi*, naszemu Dostojnemu Opiekunowi, uczuć żalu z powodu zgonu s. p. Cesarza *Franciszka*, oraz przedstawienia życzeń, ażeby naszej rzeczy-pospolitej i nadal wysokiej opieki swojej udzielać raczył, powrócili w tych dniach do Krakowa. (G. C.)

Wielka Brytania i Irlandya.

Londyn, dnia 16 Czerwca.

Zeszłego czwartku odwiedził Króla w zamku Windsor, indyjski Xiążę *Dshamuhedin*, a wieczorem obiadował z Królem. Nazajutrz wrócił do Londynu.

— *Morning-Chronicle* zapewnia, że Gabinet Angielski, powziąwszy wiadomość o zmianach zaszytych w Lisbonie i o pobudkach, dla których nowe ustanowiono Mini-teryum, wysłał natychmiast gońca do Marszałka *Saldanha* z oświadczeniem, iż w razie zamierzonego małżeństwa Królowej z Xięciem *Nemours*, Anglia zerwałaby dotychczasowe stosunki swoje z Portugalią; wolno jest Królowej iść za własnym wyborem, ale natenczas nie może polegać na pomocy Anglii. Jeszcze tegoż dnia wieczorem, doniósł *Saldanha* Lordowi *Howard de Walden*, że zamierzonego małżeństwa stanowczo zaniechano.

— Ci 250 Miguelistów, którzy zbiegli z wysp Przyładka Zielonego, opatrzeni pieniędzmi i bronią, przybyli do wyspy Św. Tomasza, na szonerze przez nich zabranym. Odebrano im natychmiast broń i rozpoczęto śledztwo.

— Śledztwo przedsięwzięte z powodu wypadków i zaburzeń w Wolverhampton, zostało ukończone. Przekonano się, że ani Sędziowie pokoju, ani wojsko nie zasługuje na nagany; wszystko złe pochodzi z niedostatecznego systemu zostawującego wszelkie miasta bez wiedzy policyjney, czemu jak najszybciej zaradzić wypada.

Dnia 17.

— Xiążę *Leopold* Sycylijski i *Hrabia Matuszewic*, przybyli tu dnia onegdajszego z Paryża.

— Rząd ogłosił, że rolnicy i rzemieślnicy przesiedlający się do Australii, zamiast pożyczki dotychczasowej, w ilości 20 funtów szterlingów, będą otrzymywali w darze tę sumę. (G. C.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 12 Czerwca.

W liście, pisanym z Lisbony pod dniem 27 Maja, zapewniają, że utworzenie nowego Ministeryum ma związek z planami nowego zamężcia Królowej. Dawniejsi Członkowie Gabinetu byli wszyscy przeciwni małżeństwu z Xięciem *Nemours*, drugim synem Króla Francuzkiego, za którym utworzyło się na Dworze bardzo silne stronnictwo, mające na czele Margrabinę *Ficalho* damę honorową i szwagra teyże *Don Thom. de Mallo*. Pomimo zadowolenia, sprawionego w publiczności przez nowy wybór Członków Gabinetu, są tacy, którzy, nie bez słusznej przyczyny, sądzą, iż nowi Ministrowie, nie długo się utrzymać potrafią.

— Xiążę *Terceiry* pozostał przy naczelném dowództwie wojska Portugalskiego.

— Кажется, что наборъ охотниковъ изъ Франціи для Испанской Королевы, не будетъ успѣшенъ: ибо Французы не благопріятствуютъ сему Государству; у нихъ есть пословица, довольно всѣмъ извѣстная: „Мы отъ Испаніи никогда ничего добраго не имѣли.“ Французскіе Карлисты весьма надѣются на успѣхи *Донз-Карлоса*.

— Когда въ Палатѣ Депутатовъ происходили переговоры о бюджетъ на 1836 годъ, и нѣсколько Депутатовъ предложило за нужное удержатъ еще лотерею до 1840 года, какъ установленіе, приносящее казнѣ 18 милліоновъ дохода; коему подобнаго найти не легко: то, по сему поводу, Министръ Финансовъ, представилъ слѣдующее кратко изображенное состояніе финансовъ:

„Я не говорю здѣсь о лотерей, сказалъ Министръ; но о состояніи финансовъ, которое представлено весьма бѣдственнымъ. Сказывали, что ежедневными долгами, мы себѣ копаемъ большую пропасть. Еслибъ дѣйствительно это такъ было, я не предстоилъ бы сегодня на сей каедрѣ, ни впереди Министрства Финансовъ. Напротивъ дѣла находится совсѣмъ въ другомъ видѣ, въ чемъ не трудно мнѣ убѣдить Васъ. Вы приняли бюджетъ на 1834 годъ, но послѣ принятія уже, произошли такіе случаи, которые заставили Васъ согласиться на чрезвычайный заемъ, простирающійся до 52 милліоновъ. Хотя сѣи 52 мил. казались сперва недостаточными; но нынѣ явствуется, что расходъ составлялъ только 38 мил.; и еслибъ первоначально принятый Вами бюджетъ, не былъ обремененъ чрезвычайными расходами, я могъ бы Вамъ теперь представить, 14 милліоновъ, излишней суммы. Милостивые Государи! Когда хотимъ говорить о бюджетѣ, мы непременно должны различать обыкновенные расходы отъ чрезвычайныхъ. Нельзя надѣяться, чтобы обыкновенные источники были достаточны для непредвидимыхъ расходовъ; для нихъ нуженъ кредитъ. Теперь посмотримъ на бюджетъ 1835 года. Со времени собранія голосовъ на сей бюджетъ, Вы увеличили расходы согласившись на 37 мил. займа; но не смотря на то, бюджетъ и нынѣ еще въ равновѣсіи. Помощію прибавочной суммы 11 милліоновъ на 5-ть первыхъ мѣсяцевъ, и сбереженныхъ 6 милліоновъ, мы поддержали равновѣсіе: ибо точно столько (17 милліоновъ), составляютъ теперь государственные расходы. А потому въ 1834 году бюджетъ въ 14-тъ мил. былъ выгоднѣе, а въ 1835, находится въ равновѣсіи. Для того надлежало бы перестать мыслить о худомъ состояніи нашихъ финансовъ, и упрекать Правительство, что оно увеличиваетъ расходы, тогда какъ оно всевозможно старается исправить финансовое состояніе Франціи.“

— Въ письмѣ изъ Мадрита отъ прежняго числа (1 Июня) предшествующемъ извѣстію о рѣшеніи Англіи и Франціи относительно посредничества, между прочимъ читаемъ слѣдующія замѣчанія, заимствованныя, кажется, изъ хорошаго источника:

„Ожидаемый изъ Франціи отвѣтъ можетъ притти чрезъ недѣлю; если онъ будетъ содержать согласіе на посредничество: то исчезнетъ весь страхъ и Г-нъ *Мартинезъ-де-ла-Роза* будетъ почитать себя спасителемъ престола; Королевское постановленіе объявитъ его подпорою, дальнѣйшаго же раскрытія дѣлъ, мы ожидать должны послѣ. Если отвѣтъ будетъ таковъ, что оставить только видъ нѣкоторой надежды: то въ семъ случаѣ, нельзя ручаться, удастся ли Министрамъ симъ образомъ проложить лучшую дорогу, чтобы избавиться бѣды при помощи Французскаго Посланника, хорошо свѣдущаго въ дѣлахъ сего Государства. Теперь посмотримъ на положеніе Карлистовъ. Сосѣдственныя Государства безъ сомнѣнія спросятъ: возможно ли, чтобы Королева при всѣхъ средствахъ, находящихся въ Ея власти, не могла одержать верхъ надъ партією, которую намъ представлено только шайкою? На сѣе отвѣчаю: съ именемъ Испаніи столь много соединено славныхъ воспоминаній, что сіяніе прошедшаго, навлекаетъ на темную сущность обольстительный блескъ. Но взоръ который онымъ не легко помрачится, замѣтитъ, что слабость, невѣдѣніе, легкомысліе, корыстолюбіе суть препоны, останавливающія со времени кончины Фердинанда VII, въ движеніи колесо Государственной машины. Сіе колесо должно сокрушиться, и на его мѣсто устроено быть другое. Ежедневно получаемыя изъ провинцій извѣстія подтверждаютъ, что *Донз-Карлосъ* имѣетъ на своей сторонѣ большинство народа, который однакожъ безъ оружія; большая часть средняго класса народа еще колеблется; если *Донз-Карлосъ* выступитъ, тогда она къ нему присоединится. Его партія приобрѣла бы весьма сильный нравственный перевѣсъ, еслибъ Франція отказала въ помощи Королевы, и сѣе заставляла насъ спросить, что въ семъ случаѣ сдѣлало бы войско и приверженные къ ней еще въ провинціи?

— Здаже сія, же вербованіе въ Франціи для *Кролевы* *Исипанскіей* не пойдѣтъ помыслимъ: бо Французы не сѣа для того краю прыхильни, и досыѣ упоушечнонѣмъ jest między niemi przysłowie: „Z Hiszpanii nigdyśmy nic dobrego nie mieli.“ Karoliści Francuzcy pokładają wielkie nadzieje w powodzeniu *Don Carlosa*.

— Gdy w Izbie Deputowanych naradzano się nad budżetem na rok 1836, i gdy kilku Deputowanych wniosło potrzebę zostawienia loteryi do 1840 roku, jako instytucyi, przynoszącej skarbowi 18 milionów dochodu, któregoby żąd inąd nie łatwo było otrzymać, Minister skarbu przedstawiał z tego powodu Izbie następujący krótko skreślony obraz stanu finansów:

„Nie mówię tu o loteryi,“ rzekł Minister, „ale o stanie finansów, który wystawiono, jako bardzo optykany. Mówiono, że codziennie nowemi długami większą przepaść wykopujemy dla siebie. Gdyby tak rzeczywiście było, nie stałbym dzisiaj na tej mównicy, ani na czele Ministerstwa skarbu. Inaczej rzeczy się mają i nie trudno mi będzie przekonać was o tém. Przyjęliście budżet na rok 1834, ale już po przyjęciu zdarzyły się wypadki, które was zniewoliły do zezwolenia na nadzwyczajny kredyt, aż do summy 52 milionów. Chociaż te 52 miliony, początkowo niedostatecznymi się zdawały, okazało się teraz, że wydatek tylko 38 milionów wynosił; i gdyby budżet, który początkowie przyjęliście, nie był nadzwyczajnymi wydatkami obciążony, mógłbym wam teraz okazać 14 milionów, jako zbywającą sumę. Mości Panowie! Gdy o budżecie chcemy mówić, winniśmy koniecznie rozróżnić wydatki zwyyczajne od nadzwyczajnych. Trudno się spodziewać, aby zwyčajne źródła wystarczyły na nieprzewidziane wydatki; tym kredyt zaradza. Zobaczmy teraz budżet 1835 roku. Od czasu głosowania nad tym budżetem, powiększyliście wydatki przyzwoleniem na kredyt o sumę 37 milionów, pomimo tego, budżet jest dziś jeszcze w równowadze. Za pomocą dodatkowej summy 11 milionów na 5 początkowych miesięcy i oszczędzonych 6 milionów, utrzymaliśmy równowagę, bo właśnie tyle (17 milionów) wydatki krajowe do tej chwili wynoszą. A zatem w roku 1834 budżet o 14 milionów stał lepiej, a w 1835 stoi w równowadze. Należałoby więc przestać wyobrażania sobie w smutnym stanie naszych finansów, i wyrzucania Rządowi, jakoby deficit ciągle powiększał, gdy ten wszystkiemi siłami stara się o polepszenie finansowego położenia Francyi.“

— W liście pisanym z Madrytu pod dawniejszą nieco datą (1 Czerwca), poprzedzającym wiadomość o postanowieniu Francyi i Anglii względem interwencji; czytamy między innemi następujące uwagi, z dobrego, jak się здаже stanowiska:

„Oczekiwana z Francyi odpowiedź w ośmiu dniach może nadejść: jeśli przyjdzie z potwierdzeniem interwencji, ostygnie obawa; P. *Martinez-de-la-Rosa* uratowanie tronu, będzie za swoje dzieło uważał, estatuto real ogłosi go za swoją podpórę, a na dalsze rozwinięcie rzeczy oczekiwać będziemy musieli. Jeśli odpowiedź tak będzie dana, że zostawi pozór jakiegos nadziei, w takim przypadku, trudno odpowiedzieć, czy się powiedzie Ministrom, pozorem tym, utworować lepszą do wyjscia drogę, za pomocą Francuzkiego Posta, znającego dobrze interesa tego kraju. Przypatrzmy się teraz położeniu Karolistów. Zapytaj się bezwzględnie ościenne kraje: jak to być może, aby Królowa, przy wszystkich w jej mocy będących środkach, nie mogła wziąć górę nad stronnictwem, które nam jako bandę wystawiono? Na to odpowiadam: do imienia Hiszpanii przywiązanych jest tak wiele chwalebnych wspomnień, że blask przeszłości rzuca ludzacy polysk na ciemną obecność. Lecz oko, które nim zaślepić się nie da, dostrzeże, że niedołęność, niewiedomość, lekkomyślność i chciwość, są zawadami, które koło machiny Państwa, od śmierci Ferdynanda VII w biegu tamują. To koło musi się skruszyć; na jego miejsce, nowe musi być wprowadzone. — Codziennie przybywające doniesienia z prowincyi potwierdzają, że *Don Carlos* ma za sobą większość ludu, ale ta większość jest bez broni; większa część średniej klasy ludu jeszcze się waha; ale jeśli *Don Carlos* wystąpi, przyłączą się do niego. Jego stronnictwo zyskałoby nadzwyczajnie silną przewagę moralną, gdyby Francya odmówiła pomocy Królowej, a to naprowadza nas na pytanie: co w tym przypadku zrobiłoby wojsko i wierne jeszcze prowincye? Zapewne *Valdez* dla zorganizowania armii, cofnąłby się z nią za Ebro, a demagogiczni władcy w Madrycie, wyznacziliby na jego miejsce innego exaltowanego wodza. *Zumala-Carreguy*, ponieważ mu trudno od swoich Biskayskich

Вѣроятно *Вальдец* для сформированія арміи отступилъ бы съ нею за Эбро, а демагогическіе правители въ Мадридѣ, избрали бы на его мѣсто другаго, пылкаго вождя. Поелику Генералу *Сумалакарреви* не легко отлучиться отъ своихъ Бискайскихъ братьевъ, то онъ послалъ бы войска въ Кастилію, которыми командировалъ бы Графъ *Эспанья*, а *Мерино* облегалъ бы дорогу въ Мадридъ. Находящееся тамъ новое войско, вѣроятно бы разошлось, или устремилось на Мадридъ. Если бы сіе послѣдовало, то Королева въ такомъ открытомъ мѣстѣ, какимъ была бы тогда столица, не могла бы удержаться; она была бы принуждена скрыться въ Андалузію или Валенцію. Остатки войска разбѣжались бы между герилласами или обратились въ Каталонію, помогать тамошнимъ демагогамъ. Аррагонскій Генераль-Капитанъ *Алварецъ* 26-го числа послалъ воззваніе ко всемъ Аррагонцамъ, способнымъ носить оружіе, дабы они, составивъ всеобщее ополченіе, сколь возможно скорѣе, явились въ городъ Малленъ, гдѣ они совокупно, будутъ сражаться за Государство. Генераль-Капитанъ, симъ поступкомъ, къ которому не былъ уполномоченъ, поставилъ Правительство въ затруднительное положеніе. Въ Испаніи, гдѣ переходъ отъ одного званія къ другому, столь скорѣе, легко можетъ случиться, что вся лѣвая сторона рѣки Эбро, обманутая ожиданіемъ помощи отъ Франціи, присоединится къ *Сумалакарреви*. Другіе полагаютъ, что въ Каталоніи и въ Верхней Аррагоніи объявили желаніе соединиться съ Франціею.

15-го Іюня.

Вчера вечеромъ Правительство получило по телеграфу извѣстіе изъ Байонны, что Королева согласилась на отставку Г-на *Мартинезъ-де-ла-Розы*. Графъ *Торрено* назначенъ Президентомъ Совѣта Министровъ, и временно-управляющимъ Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ, будучи вмѣстѣ и Министромъ Финансовъ.

16-го Іюня.

Герцогъ *Орлеанскій*, совершить въ семь году путешествіе по Швейцаріи, если не будетъ лагеря при Компинь и Ст. Омеръ.

— Князь *Таллейранъ* выѣхалъ уже въ свои помѣстья въ Авенъ. *Courrier Français* утверждаетъ, что путешествіе сего дипломата въ Вѣну еще не оставлено.

— Увѣряютъ, что Маршалъ *Клозель*, отправляется въ Лондонъ съ порученіями Правительства.

17-го Іюня.

Temps говоритъ: „Король ожидаетъ только окончанія нынѣшнихъ засѣданій, а послѣ предприметъ перемѣны въ своемъ Кабинетѣ. Кажется, что выйдутъ изъ онаго Министры, благопріятствующіе посредничеству и Апрельскому процессу. Увѣряютъ, что Князь *Таллейранъ*, искренне совѣтовалъ Королю, уклоняться отъ Доктринеровъ.“

— По словамъ журнала *Constitutionnel*, будто бы Графъ *Себастьяни* прислалъ депеши съ увѣдомленіемъ, что Виги никоимъ образомъ не соглашаются на то, дабы Принцъ изъ Бурбоновъ, занималъ въ Португаліи мѣсто Фамиліи Браганца. Симъ образомъ испровергается надежда на бракосочетаніе Герцога *Немурскаго* съ Королевою *Донною-Маріею*. Въ сей депешѣ будто бы Г. *Себастьяни* сказалъ такъ: „День, въ которомъ бы Виги согласились на подобный уговоръ, былъ бы послѣднимъ Министерства *Мельбурна*.“

20-го Іюня.

Герцогъ *Орлеанскій* въ сопровожденіи своихъ Адъютантовъ и Секретаря Г. *Боамилон*, отправился въ Швейцарію.

— Сказываютъ, что Король подписалъ наименованіе Маршала *Клозеля* Губернаторомъ Алжира. Однако жъ сіе еще недостоверно.

— *Мониторъ* пишетъ: „Телеграфическая депеша изъ Байонны отъ сегодняшняго 19-го числа извѣщаетъ, что 16-го ч. Генераль *Сумалакарреви* сильно раненъ въ правую лядвею, и отвезенъ въ Дуранго. 18-го числа все еще продолжалась осада Бильбао. Мы ожидаемъ извѣстія отъ *Вальдеца*, который началъ дѣйствовать, дабы сію крѣпость освободить отъ осады.“ (G. C.)

Германія.

Франкфуртъ 12-го Іюня.

На третій день праздника Сошествія Св. *Духа*, въ который обыкновенно, половина Франкфурта выходитъ въ Нидерландскую рошу, случилось на семь мѣстъ происшествіе, бывшее поводомъ къ разнымъ толкамъ. Сдѣлалась драка, въ которую принуждена была вмѣшаться вооруженная полиція и войско. Но когда Командиръ державшей караулъ

отдѣлить сіе брати, поспѣлъ войска до Кастиліи, въ которой доводилъ бы *Храбій Эспанья*, а *Мерино* торовалъ бы дорогу до Мадрыту. Свѣже, знайдящееся тамъ войско, розсѣлось бы zapewne, або рзучило бы на Мадрыт. Гдыбы то настало, Крѣлова в так отwartѣм мѣй-сцу, jakimъ бытабы wtedy stolica, nie mogaby się utrzymać; musialaby schronić się do Andaluzji lub Walencyi. Szczatki woyska rozbiegłyby się na Gierylasów lub się udały do Katalonii dla wspierania tamtejszych demagogów. Jeneralny Kapitan Arragonii *Alvarez*, wydał właśnie (25 przeszłego miesiaca) odezwę do wszystkich Arrogńczyków, zdolnych do broni, aby jak najszybciej stawili się w mieście Mallen, gdyż w massie, jako pospolite ruszenie, za kray walczyć będą. Jeneralny Kapitan tym krokiem, do którego nie był upoważniony, postawił Rząd w przykrém położeniu. W kraju, w którym przeyscia, z jednego stanu do drugiego są tak szybkie, jak w Hiszpanii, nie zbywa na ludziach, którzy utrzymują, że cała lewa strona rzeki Ebro, omylona w oczekiwanej od Francji pomocy, przytaczają się do *Zumala-Carreguy*. Inni mniemają, że w Katalonii i wyższej Arragonii, oświadczone życzenie połączenia się z Francją.“

Dnia 15.

Wczora wieczoremъ otrzymał Rząd przez telegraf wiadomość z Bayonny, że Królowa Hiszpańska przyjęła dymissyę P. *Martinez-de-la-Rosa*. Hrabia *Torre-no* został mianowany Prezesem Rady Ministrów i tymczasowie kierującym Ministerstwem interesów zagranicznych, nie przestając bycъ Ministrem skarbu.

Dnia 16.

Xiążę *Orléans* odbędzie w tym roku podróż po Szwajcaryi, jeżeli nie będą założone obozy pod Compiègne i Saint-Omer.

— Xiążę *Talleyrand* wyjechał już do dóbr swoich w Avesnes. *Courrier Français* utrzymuje, że podróż tego dyplomata do Wiednia, nie jest jeszcze zaniechana.

— Zapewniają, że Marszałek *Clauzel*, udaje się do Londynu w zleceniach Rządowych.

Dnia 17.

Temps powiada: „Król czeka tylko na ukończenie terazniejszych posiedzeń, dla przedsięwzięcia zmian w gabinecie swoim. Zdaje się, iż wystąpią z niego Ministrowie przychylni interwencji i processowi kwiętnowemu. Zapewniają, że Xiążę *Talleyrand* doradzał szczerze Królowi, aby się odłączył od doktrynerów.“

— Według dziennika *Constitutionnel*, miał przysłać Hr. *Sebastiani* depeszę z doniesieniem, że Whigowie nie mogą żadną miarą przyzwolić na to, ażeby Xiążę z rodziny Burbonów, zajmował miejsce rodziny Braganza w Portugalii. Tym sposobem, upadają widoki ożenienia Xięcia *Nemours* z Królową *Donną Maryą*. W tej depeszy miał się P. *Sebastiani* w ten sposób wyrazić: „Dzień, w którymby Whigowie na podobną przyzwolili kombinacyą, byłby ostatnim Ministerstwa *Melbourn*.“

Dnia 20.

Xiążę *Orleński* wyjechał do Szwajcaryi w towarzystwie swoich Adjutantów i swego Sekretarza P. *Boismilon*.

— Król miał podpisać nominacyą Marszałka *Clauzel* na Gubernatora Algieru. Co jednak nie jest jeszcze pewnem.

— *Monitor* pisze: „Depesza telegraficzna z Bayonny daty dzisiejszej (19) donosi, że dnia 16 Jeneral *Zumala-Carreguy* został ciężko raniony w prawe udo; odwieziono go do Duranho. Dnia 18 nie ustawało obleganie Bilbao. Oczekujemy na wiadomości od *Valdeza*, który rozpoczął poruszenia, aby uwolnić tę twierdzę od oblężenia.“ (G. C.)

Niemcy.

Frankfort, dnia 12 Czerwca.

W trzeci dzień uroczysty Zielonych Świątek, w którym pospolicie połowa Frankfortu do Niderlandzkiego lasku wychodzi, wydarzył się w tém miejscu wypadek, który do rozmaitych domysłów dał powód. Wszczęła się bitwa, w którą zbrojna Policja i woysko wdać się musiały. Ale kiedy trzymający straż dowódzca zagroził, że ognia dadzъ каже, uspokoili się burzy-

(2)

объявилъ, что онъ велитъ стрѣлять, укротилось волненіе; послѣ сего виновные взяты подъ стражу. Дѣло сіе передано будетъ въ Уголовный Судъ, ибо нарушители спокойствія сопротивлялись вооруженной силѣ.

17-го Іюня.

Герцогъ Нассаускій проѣхалъ чрезъ Вирцбургъ въ Карлсбадъ; увѣряютъ, что онъ отсюда поѣдетъ въ Петербургъ.

Гамбургъ, 22-го Іюня.

Императорско-Россійскій Вице-Канцлеръ Графъ Нессельродъ, 18-го ч. с. м. прибылъ въ Травеминдъ и тотчасъ отправился къ Королевско-Датскому чрезвычайному Посланнику при Россійскомъ Дворѣ, Графу Блерке, въ сопровожденіи Г. Рибоньера. Оба они пробывъ тамъ два дня, вчера прѣехали въ Гамбургъ. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

Отъ границъ Босніи, 5-го Іюня.

Въ Албанскомъ портѣ Вали-ди-Носе, на Турецкомъ бригѣ, послѣ 45-дневнаго плаванія туда прибывшемъ, появилась моровая язва; и уже 8 чело-вѣкъ отъ нея умерло. По сему случаю, Заграбское Правленіе, объявило сію Турецкую область зачумленною, и запретою въ границахъ, оно даже учредило пограничный кордонъ и приказало наблюдать около береговъ на назначенныхъ нарочно для сего судахъ, дабы прервать сообщеніе и прекратить тайную торговлю, отъ которой могла бы распространяться зараза. (G. C.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Казалось бы, что успѣхи, сдѣланные въ Астрономіи и въ Наукѣ мореплаванія, усовершенствованіе инструментовъ, безпрестанныя исправленія географическихъ картъ, точное обозначеніе береговъ и пр. должны были уменьшитъ число погибающихъ въ морѣ кораблей; но на дѣлѣ выходитъ противное. Въ Ллойдовыхъ извѣстіяхъ вычислено, что съ 1793 по 1829 годъ Англійскій коммерческій флотъ каждый годъ въ продолженіе сего времени терялъ среднимъ числомъ по 557 судовъ; въ 1833 году было болѣе 800 кораблекрушеній. Нѣтъ сомнѣнія, что съ распространеніемъ нашей торговли, проникнувшей во все моря, должны умножиться и эти несчастные случаи; однако жъ, мы убѣждены, что изъ сего числа двѣ трети судовъ погибаетъ отъ мѣстныхъ причинъ, кои суть: 1-е ошибочныя правила, на коихъ основаны страховыя компаніи; 2-е) худое и небрежное строеніе судовъ; 3-е) недостаточное образованіе шкиперовъ. Если застрахованіе представляетъ много выгоды, то съ другой стороны влечетъ за собою и много неудобствъ: оно уменьшаетъ необходимость въ морѣ бдительность, и бываетъ иногда причиною злонамѣренныхъ замысловъ и покушеній. Мѣры, кои принимаютъ, чтобы удостовѣриться, въ хорошемъ ли положеніи находится коммерческій флотъ, не всегда достигаютъ предполагаемой цѣли; только осмотръ, сдѣланный людьми способными и свѣдущими по этой части, можетъ удостовѣрить, прочно ли и изъ хорошихъ ли матеріаловъ построено судно. Власть шкипера на кораблѣ столь велика, самое судно, товары на немъ находящіеся, и особенно жизнь людей, ему ввѣренныхъ, столь важны, что для блага общаго и для самаго Правительства необходимо, чтобы люди, коимъ даютъ такую власть, и коихъ облачаютъ такою довѣренностью, были способные и образованные.

— Вся издаваемая въ Лондонѣ газеты, къ какой бы онѣ политической партіи ни принадлежали, особенно же *Times*, *Courrier*, *Standard* и *Morning-Post*, возстаютъ противъ предложеннаго Лордомъ Бруггемомъ сложенія пошлины, собираемой за приложеніе къ газетамъ штемпеля. Отмена этой пошлины, какъ извѣстно, можетъ нанести сильный ударъ издаваемымъ теперь газетамъ, ибо безъ сего налога, издаваніе новыхъ газетъ будетъ менѣе затруднительно.

— Въ провинціи Орлеанъ жестокий морозъ повредилъ виноградныя лозы, и вино поднялось въ цѣнѣ на 20 проц. Равнымъ образомъ, изъ провинцій Турени, Анжу и Сентонжа извѣстія весьма не благоприятны. Полагаютъ, что сборъ винограда будетъ двумя третями менѣе обыкновеннаго.

— Пишутъ изъ Мюнхена отъ 27-го Мая, что по повелѣнію Короля, новый пороховой магазинъ будетъ выстроенъ въ значительномъ разстояніи отъ города. Вредъ, причиненный послѣднимъ взрывомъ въ самомъ городѣ, полагаютъ съ достовѣрностію въ 250,000 гульденовъ. Жители домогаются получить удовлетвореніе, за понесенныя по сему случаю потери, изъ государственныхъ доходовъ. (С. П.)

цiele; аresztowano ich potém. Sprawa ta póydzie pod rozpoznanie Sądu Kryminalnego, gdyż burzyciele spokoyności opierali się sile zbroyney.

Дня 17.

— Хіагъ Нассаускі przejeżdżał przez Wirzburg do Karlsbadu, zkąd, jak zapewniają, uda się do Petersburga.

Hamburg, dnia 22 Czerwca.

Cesarsko Rossyjski Wice-Kancelarz Hrabia Nesselrode, przybył dnia 18 b. m. do Travemünde i udał się zaraz do Królewsko Duńskiego Posta nadzwyczajnego przy Dworze Rossyjskim, Hrabiego Blerke, w towarzystwie P. Ribeaupierre. Oba politycy zabawili tam przez dwa dni i przybyli wczora do Hamburga. (G. C.)

ТУРСЬЯ.

Od granic Bośni, dnia 5 Czerwca.

W Albanijskim porcie Vale-di-Noce, pokazała się morowa zaraza na brygantynie tureckiej, która po 4-dniowej żegludze, tam zawinęła; już 8 ludzi umarło z niej. Z powodu tego wydarzenia, Gubernium Zagreb-skie ogłosiło tę prowincję turecką za będącą w zaraze i zamkniętą w granicach, rozciągnięto oraz kordon graniczny i nakazało strzeżenie brzegów na statkach, umyślnie do tego wyznaczonych, ażeby utrudnić związek i przeszkodzić ukradkowemu handlowi, przez który zaraza mogłaby się rozszerzyć. (G. C.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Zdawałoby się, że uczynione postępy w Astronomii i Sztuce Żeglarskiej, udokonalenie narzędzi, ustawiczna poprawa kart jeograficznych, dokładne oznaczenie brzegów i t. d. powinny być zmniejszyć liczbę ginących na morzu okrętów; lecz w rzeczy wypadła przeciwnie. W doniesieniach Lloyds wyliczono, że od 1793 do 1829 roku Angielska handlowa flota corok w przeciągu tego czasu traciła, biorąc średnią liczbę, po 557 okrętów; w 1833 roku było więcej 800 rozbić okrętowych. Nie masz wątpliwości, że z rozszerzeniem naszego handlu, który wszyskich mórz dosięgnął, muszą się pomnażać i te nieszczęśliwe przygady; jednakże przekonani jesteśmy, że z liczby tej dwie trzecie okrętów ginie od przyczyn miejscowych, jakimi są: 1) Mylne rachunki, na których oparte są kompanie assekuracyjne. 2) Złe i nie-taranne budowanie okrętów. 3) Niedostateczne kształcenie sterników. Jeżeli assekuracya mnogie wystawia korzyści, z drugiej strony ciągnie za sobą wiele także niedogodności: zmniejsza tak konieczną na morzu czynność, i bywa niekiedy przyczyną niegodziwych umysłów i zamachów. Przedsiębrane środki dla przekonania się, czy w dobrym stanie znajduje się flota handlowa, nie zawsze otr ymują pożądaný skutek zamierzonego celu; samo tylko obejrzenie, dopełnione przez ludzi usposobionych i znających rzeczy, może zapewnić, czy morze i czy z dobrych materjałów zbudowany okręt. Władza sternika na okręcie tak jest wielka, sam okręt, towary na nim będące, a osobliwie życie ludzi jemu powierzonych, tak są wielkiej wagi, że dla dobra powszechnego i dla samego Rządu konieczną jest rzeczą, ażeby ludzie, którym się daje taka władza, i taka ufność, byli lepiej usposobieni i więcej ukształceni.

— Wszystkie wychodzące w Londynie gazety, wszelkich stronnictw, a szczególniej *Times*, *Courrier*, *Standard* i *Morning Post*, powstają przeciw podanemu przez Lorda Brougham zniesieniu opłaty, pobieranej od stępla. Zniesienie tego środka, jak wiadomo, wielki cios może zadać wychodzącym teraz gazetom: gdyż bez tej opłaty, wydawanie nowych gazet będzie mniej trudnem.

— W prowincyi Orleanie, okropny mróz uszkodził winnicom, i wnet się cena wina o 20 proc. podniosła. Również z prowincyi Turaine, Anjou i Saintongae wiadomości są bardzo nieprzychylnie. W noszą, że tegoroczny zbiór winogrodu będzie o dwie trzecie mniejszy od zwyczajnego.

— Z Monachium donoszą pod 27 Maja, że na rozkaz Króla, nowy magazyn prochowy będzie zbudowany w znacznej od miasta odległości. Szkody, zrządzone przez ostatnią eksplozyą w samém mieście wynoszą z pewnością do 250,000 zł. reń. Mieszkańcy dopraszają się wynagrodzenia ze skarbu, za poniesione w tém zdarzeniu szkody. (P. P.)